

Fylkesmannen i Vestfold

Utdannings- og forskningsdepartementet

Postboks 8119 Dep

0032 Oslo

UFD	
26 APR. 2005	
Saksnr.	200404093-79
Arkivkode:	510

Vår saksbehandler / telefon:
Eldar Dybvik

Deres ref:
200404093

Vår referanse:
2005/1223
Arkivnr: 633.0

Vår dato:
18.04.2005

Høring – Kunnskapsløftet. Fag og timefordeling mv.

På grunnlag av Stortingets behandling av Innst. S. nr. 268 (2003-04), jf. St.meld. nr. 30 (2003-04), har Utdannings- og forskningsdepartementet utarbeidet forslag til fag- og timefordeling i grunnskolen og fellesfag i videregående opplæring, samt omfang av programfag og prinsipper for valg av programfag i videregående opplæring.

Fylkesmannen i Vestfold har valgt å avgi høringsuttalelse til følgende punkter i departementets forslag:

Departementets forslag nr.1

Målene for opplæringen blir i de nye læreplanene til vanlig angitt i spesifikke kompetansekrav på 4, 7 og 10. årstrinn i grunnskolen og for hvert årstrinn i videregående opplæring, og det er forutsatt at et flertall av elevene skal nå målene innenfor en spesifikk timeramme avsatt til det enkelte fag. For å øke muligheten til tilpasset opplæring, er det åpnet for en mulighet til å omdisponere inntil 25 % av det timetallet som er avsatt.

Fylkesmannen i Vestfold er positiv til at det i Kunnskapsløftet åpnes for fleksibilitet og differensiering både i metoder, progresjon og tidsbruk, samtidig som kompetansemålene står fast. Dersom man gjennom tilpasset opplæring skal gi barn og unge muligheter til å realisere sine evner og anlegg på best mulig måte, må skolen ta tilstrekkelig hensyn til at de vil nå målene med svært forskjellig bruk av tid.

En er imidlertid i tvil om den innebygde motsetningen mellom faste tidsrammer og tilpasning er løst godt nok i forslaget, og hvorvidt muligheten for fleksibilitet kommer til å bli utnyttet i praksis. St. St.meld. nr. 30 (2003-04) dokumenterer at tilpasset opplæring hittil ikke har fått gjennomslag i skolen. En fag- og timefordelingsmodell der alle timene i utgangspunktet er disponert, kan komme til å sementere en statisk modell som reformen egentlig vil bort fra. For det første blir det fort rivalisering når faglærere må gi fra seg "sine" timer. For det andre skal det ved avvik innhentes samtykke fra den enkelte elev/lærling og foreldre. Skoleeier vil for det tredje oppleve press for å overholde sitt juridisk ansvar for at timetallet er i tråd med bestemmelsene om fag- og timefordeling, og mange skoler har en sterk tradisjon på å holde "timer" framfor å fokusere på læring og læringsutbytte.

Fylkesmannen i Vestfold vil derfor tilrå en fag- og timefordelingsmodell der bare en del av timerammen er nasjonalt gitt. En foreslår at den nasjonale andelen settes til 75 %, mens 25 % av timene fastsettes lokalt tilpasset den enkelte elevs forutsetninger og behov i forhold til å nå læreplanens kompetansemål i de ulike fag.

Fylkesmannen anbefaler dette prinsippet innført for hele grunnskolen og for fellesfag i videregående opplæring.

På sikt bør departementet gjøre en mer gjennomgripende vurdering av hensiktsmessigheten ved å dele inn verden og skolen i nåværende modell for skolefag.

Departementets forslag nr. 2

Felles fagbetegnelser i grunnskolen og videregående skole vil bidra positivt til sammenheng og progresjon i fag og dermed understreke helheten i grunnopplæringen fra 1. til 13. årstrinn. Fylkesmannen i Vestfold slutter seg til forslaget.

Departementets forslag nr. 3 og 4

Utvidelsen av timetallet i engelsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og obligatorisk 2. fremmedspråk, kan føre til en mer teoritung skole. Fylkesmannen i Vestfold tilrår at det så langt råd er gis føringer om at fagene får en praktisk innretning og profil. Fylkesmannen vil framheve at skolene også trenger å sette av timeressurser for å fremme mål i Læringsplakaten som rom for bevisst valg av utdanning og fremtidig arbeid, klasse- og elevrådsarbeid, personlig utvikling og sosial kompetanse, evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse, samt å involvere lokalsamfunnet i opplæringen på en meningsfylt måte

Departementets forslag nr. 5:

Fylkesmannen i Vestfold ser positivt på at elevene på ungdomstrinnet får anledning til å få erfaring med innhold og arbeidsmåter fra utdanningsprogram i videregående opplæring. Forslaget vil styrke samhandlingen mellom grunnskolen og videregående opplæring, gjøre overgangen mellom ungdomsskolen og videregående opplæring smidigere enn det er i mange tilfeller i dag og styrke muligheten for tilpasset opplæring. Dette vil kunne føre til bedre yrkes- og utdanningsveiledning og færre feilvalg for elevene.

Fylkesmannen slutter seg forslaget om en timeramme på 180 timer som en minimumsramme. Fylkesmannen viser til at behov og mulighet for samspill mellom skoleslagene kan ha store lokale og individuelle forskjeller, og tilrår at opplegg, læreplaner og timeramme for programfag fastsettes lokalt, med mulighet til å gå utover minimumsrammen på 180 timer. En slik frihet vil gi åpning for spennende samarbeidsprosjekter mellom ungdomsskoler, videregående skoler og lokalt næringsliv i utformingen av programfag, og muligheter til å motvirke en for teoretisk skolegang gjennom entreprenørskap for engasjerte, men teoritrøtte elever på ungdomstrinnet.

Fylkesmannen i Vestfold slutter seg ikke til forslaget om at skolens og elevens valg på ungdomstrinnet går ut i sin helhet. En viser til uttalelsen til forslag nr. 4, samt til behovet for timerammer til skoleprosjekter innenfor kultur, praktiske fag og musikk/ dans/ drama.

Departementets forslag nr. 7

Det er viktig at skolene får lokal handlefrihet til å gå ut over minstetimetallet og grunnmodellen på 30 uketimer per år for studiespesialiserende utdanningsprogram. Dette har betydning for å kunne opprettholde spesielle tilbud som for eksempel Naturvitenskaplig forskningslinje på Horten videregående skole og andre utvidede realfagstilbud. Ved å utvide uketimetallet kan de elevene som ønsker et slikt utvidet fagtilbud få det "lille ekstra", som har betydning.

Når det gjelder forslaget om å utvide matematikk med 3 uketimer i Vg2, er Fylkesmannen bekymret for at matematikkfaget kan bli for teoretisk. Muligheten for å velge praktisk anlagt matematikk blir avgjørende for mange elever som vil oppleve det skjærpede kravet til studiekompetanse som en stor utfordring.

Det er også grunn til å følge utviklingen i formgivningsfag nøye, fordi det samlede antall timer i dette faget kan bli redusert i forhold til dagens tilbud når deler av formgivningsfaget blir et studieforberedende utdanningstilbud.

Departementets forslag nr. 8

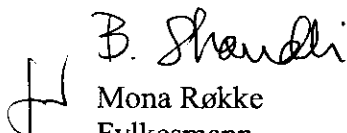
Til en viss grad innebærer departementets forslag nr. 8, at en beveger seg tilbake til linjestrukturen på Allmennfaglig studieretning før reform 94. Dette kan sikre nødvendig faglig fordypning hos alle elever som velger utdanningsprogrammet studiespesialisering, men må ikke gå på bekostning av elevens mulighet til samlet sett å få et variert skoletilbud tilpasset sine ønsker, evner og anlegg.

Fylkesmannen vil understreke at programmene i videregående skole bedre må fange opp samfunnets krav om bruk av engelsk og økt bruk av informasjonsteknologi.

Departementets forslag nr. 11.

Det nye påbygningsåret til generell studiekompetanse (Vg3) vil bli enda mer teoretisk krevende enn det er i dag. Med det fokus som er satt på betydningen av fysisk aktivitet for å bedre livskvalitet og motvirke dårlig holdning og belastningsskader, finner ikke Fylkesmannen å kunne slutte seg til forslaget om å fjerne kroppsøving fra påbygningsåret, som er det siste året i en 13-årig grunnutdanning.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Mona Røkke
Fylkesmann

Kåre Hoel
Utdanningsdirektør

